

הפורה בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוז
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שני כ' אדר א' תשע"ט | דף היומי בבלי: חולין צ.
דף היומי בהלכה: מסעיף י"ב עד תחילת סימן שנ"ט.
מוסר: דבר בעיתו פרק ג' מ"והנה ידעתי" עד "וכל זה בא".
קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער הבחינה פ"ד 'והשביעית' עד פ"ה 'ואחר כן ישיב אל ליבו'.

הדף היומי בהלכה

'פי תקרה יורד וסותם' - בתקרה שטוחה ובתקרה משופעת

רשות היחיד, אלא שחכמינו ז"ל אסרו לטלטל חפצים בתוכו; הקלו חכמים ואמרו שאם גודלו - לדוגמה - כ'בית ארבעה סאין', ומחצית מהשטח מקורה, כך שיש לחלק המקורה מחיצות משלושה צדדים, אף אם התקרה משופעת פיה יורד וסותם את הצד הרביעי ונחשב כמחיצה; ומכיון שהמקום מחולק למחיצה באמצעו, נמצא שיש כאן שני שטחים נפרדים שגודלו של כל אחד אינו עולה על 'בית סאתיים', ואינם נאסרים בטלטול.

[שו"ע שנה, יב, ומשנ"ב צא-צב; ביאורים ומוספים דרשו, 45]

הלכה למשה מסיני, ש'פי תקרה יורד וסותם', דהיינו, שטח מקורה המוקף במחיצות משלושה צדדים, קצה התקרה נדון כאילו הוא 'יורד' למטה בצד הרביעי ו'סותם' אותו, ונחשב כמחיצה רביעית. במה דברים אמורים? בתקרה שטוחה, אבל תקרה משופעת, אין פיה יורד וסותם; ויש שהסתפק אם הגבלה זו היא מדאורייתא או מדרבנן.

אולם, ב'קרפף שלא הוקף לדירה', שהוא שטח המוקף בארבע מחיצות, וגודלו יותר מ'בית סאתיים', אשר מדאורייתא הוא

הדף היומי בהלכה

'קרפף' וחצר הסמוכים זה לזה ונפלה המחיצה שביניהם - האם מותר לטלטל בחצר?

בתוכו, מפני שמקום המחיצה נוסף עליו, ונמצא כי שטחו הוא יותר מבית סאתיים; והחצר אסורה אף היא בטלטול, משום שהיא פרוצה למקום האסור בטלטול.

ואם אורכם של הקרפף והחצר אינו שווה, והקצר יותר נפרץ לכל אורכו, ואילו בארוך יותר נותרו חלקי המחיצה משני הצדדים עד לסוף אורכו - פעמים ששניהם אסורים בטלטול, פעמים שהקרפף אסור והחצר מותרת, ופעמים ששניהם מותרים בטלטול.

[שו"ע שנה, יג, משנ"ב צא-צב, ושעה"צ צא, צג רצה; וראה ביה"ל ד"ה שמקום; וראה עוד ביאורים ומוספים דרשו, 47-49]

'קרפף שלא הוקף לדירה', ושטחו 'בית סאתיים' במדויק, כך שמותר לטלטל בתוכו, והוא צמוד לחצר רשות היחיד, ומחיצה מפרידה ביניהם, ונפל חלק ממחיצה זו - הדין כך: אם אורך הפירצה שבמחיצה אינו יותר מעשר אמות, והפירצה אינה לכל אורך הקרפף, או לכל אורך החצר - הרי זה כאילו לא נפרץ מאומה במחיצה.

ואם אורך הפירצה יותר מעשר אמות; או שאורכם של הקרפף והחצר שווה, והפירצה היא לכל אורכם, כלומר, שהמחיצה המפרידה ביניהם נפלה כולה - הקרפף אסור בטלטול חפצים

האם קיר פנימי של בית יכול לשמש כמחיצת רשות היחיד להצר?

המחיצה החדשה הופלה בכוונה תחילה על סמך שהמחיצה הישנה תשמש לשם דירה, אין הדבר מועיל, כיון שבפועל לא נעשה מאומה במחיצה הראשונה.

וקרפף שאחת ממחיצותיו היא קיר חיצוני של בית מגורים, ונפל קיר זה - הקירות הפנימיים של הבית אינם יכולים להחשב כמחיצה לקרפף, כיון שקיר פנימי נועד לשמש רק את פנים הבית, ולא ניתן להחשיבו כחלק מהיקף לשם דירה של הקרפף שבחוץ.

[שו"ע שנה, ו, משנ"ב צו, צט, ק רקא, ושעה"צ צח]

כפי שלמדנו, 'קרפף שלא הוקף לדירה', ופתחו אליו פתח מבית מגורים, ובנו בתוכו מחיצה נוספת, באורך של יותר מעשר אמות לפחות, לשם דירה - החלק שבמחיצה הישנה המקביל למחיצה החדשה, נחשב כבלתי קיים, כך שיש במחיצה הישנה 'פירצה', והמחיצה החדשה היא ה'סותמת' את הפירצה, וממילא נחשב היקף המחיצות כולו כאילו נעשה לשם דירה. (ויש אומרים שצריך שהמחיצה החדשה תהיה לכל מלוא אורכו של אחד מצדדי הקרפף).

ואם נפלה המחיצה החדשה, חוזר הקרפף לאיסורו. ואף אם

הסיפור היומי

בגלל החושך ששרר באולם לא היה הרב יכול לגשת לאף אחד כדי לברר על הבחור, ובפרט שעדיין כלל לא ידע את שמו. החליט לפנות אל המדובר בעצמו, ושאל אותו: "האם אתה פנוי?"

כאשר שידוך נקבע מלמעלה, כל הסיבות ומסובבי הסיבות מסתדרים בדיוק נפלא

מהבחורים מהפינה השניה של בית המדרש, שיושב ולומד דף אחרי דף בעל פה בלא להחסיר מילה אחת, מתוך מתיקות נפלאה. היה זה אותו בחור מיודענו.

מרגע לרגע הבין הרב שמדובר כאן בבחור עילוי שבעילויים, עידית שבעידית, שאי אפשר למצוא מישהו יותר טוב ממנו. ותוך כדי שהוא חושב על כך, החליט שאסור לדחות את הרעיון אפילו לרגע, ועליו לנסות לברר ולהתעניין בתוך החושך האם הבחור הזה בשידוכים. ומכיון שמחמת החושך לא יכול היה לגשת לאף אחד לשאול, ובמיוחד שעדיין אינו יודע בכלל את שמו של הבחור, החליט ללכת אל הבחור ההוא בעצמו ולשאול אותו על כך.

וממחשבה למעשה, ניגש אל הבחור ושאל אותו: "האם אתה פנוי?". והבחור השיב בחיוב שאכן הוא פנוי. הרב הציע לו לשידוך את בתו, וכאשר הבחור השיב בחיוב, הוציא הרב סודר מכיסו ועשו על כך קנין סודר, ובתוך החשיכה נסגר השידוך למזל טוב. כך זכה הבחור להכנס לבית של אחד מגדולי הדור, ושם עלה והתעלה והוסיף עליה על גבי עליה בתורה ובעבודה, עד שנעשה

סיפר הגאון רבי בן ציון פלמן זצ"ל, מעשה שהיה בישיבת וואלז'ין, באחד מהבחורים המובחרים שבישיבה, שהתחתן עב"ג אבל לא אסתייעא מילתא וכעבור זמן קצר התפרדה החבילה והבחור חזר לישיבה ללמוד כימי בחרותו, וישב ושקד בתורה כימים ימימה, כמו לא היו דברים מעולם.

והנה באחד מן הימים הגיע לישיבה אחד מגדולי הדור כדי לחפש שידוך בעבור בתו, כשבדעתו להכנס אל ראשי הישיבה ולשמוע מהם מי הבחורים המעולים שבישיבה, ולבחון ולבדוק מי מהם מתאים בעבור בתו. באותו לילה שהגיע, קרתה תקלה ולא היה אור בישיבה, בדיוק נגמר הנפט או הנרות שהאירו בלילה, והחומר החדש שהיה אמור להגיע עדיין לא הגיע, ובישיבה ישבו מאות בחורים ולמדו בחושך בעל פה.

הרב נכנס לישיבה באפילה, ומחמת החושך לא יכול היה לדבר עם ראשי הישיבה, ועל כן התיישב בהיכל הישיבה באחד המקומות הריקים והתחיל גם הוא ללמוד גמרות בעל פה. פתאום אחרי זמן מה שהוא יושב ולומד, הוא שומע את קולו של אחד

בעצמו לאחד מגדולי הדור.

השואלים "האם אתה בחור?", שהרי אם היה שואלו האם אתה בחור, היה צריך להשיב לו: "לא, אני גרוש", ואז החותן לא היה ניגש לשידוך הזה. אבל כאשר שאלו "האם אתה פנוי", יכול היה להשיבו שבאמת אכן הוא פנוי, ולא הוצרך להזכיר לו את ענין הגירושין כלל וכלל, ומתוך כך נסגר מיד השידוך למזל טוב.

וזה הכלל כאשר ההשגחה העליונה מסובבת שהשידוך הזה צריך להתקיים, כל הסיבות ומסובבי הסיבות מסתדרים בדיוק נפלא, בצורה כזו שאכן השידוך ייצא לפועל.

(שלמים מציון בהעלותך תשע"ח)

לימים כשדיבר אותו בחור על השידוך שזכה לו, היה מספר בהתפעלות על יד ההשגחה שהיתה בשידוך, דבר ראשון שחוננו הגיע בדיוק באותו לילה שלא היה אור בישיבה, ומתוך כך לא יכול היה לגשת בתחילה אל ראשי הישיבה ולברר על הבחורים. שהרי אם היה ניגש קודם אליהם, בוודאי שלא היו מציעים אותו מחמת גירושיו. ואפילו אם היו מציעים אותו, לא היה הרב ניגש להצעה זו. ולא די בזה, אלא כאשר ניגש לשאול אותו, הקב"ה הוציא מפיו את השאלה בנוסח כזה: "האם אתה פנוי", ולא כדרך

על דא ועל הא

הוא נלחם ונאבק על כל שעל. לקראת מוצאי שבת נותרה לו שאלה אחת: "איך יתכן שאני, בן החמישים וחמש, שנולדתי גדלתי התחנכתי בארץ-ישראל, שומע את הדברים פעם ראשונה!!!"

מדוע לא השתנה מאומה באורחותיו של עורך-הדין שנוכח באמיתות התורה?

חד משמעית.

והוא נלחם ונאבק על כל שעל, לא היה פרט אחד שהבאנו ושטענו שלא נדרשנו להוכיח בצורה חד-משמעית. ייאמר לשבח, יחד עם הקפדתו על כל פרט, שמר על הגינות, וברגע שדבר מה הוכח, הוא לא חזר אליו שנית. הוא סימן אותו כמוכח והמשיך הלאה.

לקראת מוצאי שבת, לקראת סיום, נותרה לו שאלה אחת: "איך יתכן שאני, בן החמישים וחמש, שנולדתי גדלתי התחנכתי בארץ ישראל, שומע את הדברים פעם ראשונה!!!"

מצפים הייתם שלמחרת יניח הלה תפילין, יסגור את משרד עורכי הדין לכמה שעות ביום ולפחות יפסיק לרדוף אחר עניינים דתיים כדי להילחם נגדם. ובכן, דבר מכל זה לא קרה. הבחור הפטיר כדאמתמול... עד כמה שידוע, מאומה לא השתנה בצורת חייו.

אשר על כן אומרת התורה "וידעת היום - והשבות אל לבבך". יש להשתמש בידיעה הברורה שנרכשה זה עתה, ככלי לכבוש הלב. ואם זה לא יקרה, הידיעה עצמה לא בהכרח תספיק. יכול הוא להיות מכיר את קונו ומפטיר כדאמתמול.

אחרי מעמד הר סיני צריך ליצור בהקדם כלים לקבל את תוכן המעמד, לעבד אותו ולהחדירו ללב כל אחד ואחד. לשם כך נבנו המשכן וכליו - "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם".

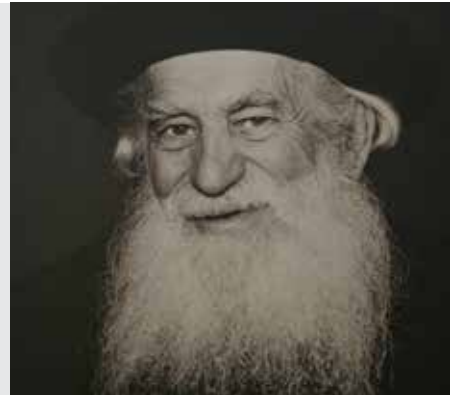
(קטע מתוך מאמר במגזין 'במה' גיליון 31)

מספר הרב מרדכי נויגרשל שליט"א: לפני שנים רבות עת זכיתי להיות בין קבוצת אישים קטנה שיצרה את מה שכינינו "מערכת ההוכחה לאמיתות התורה", זו המערכת שהוגשה לצבור בסמינריונים שנערכו (ועדיין נערכים). לא היה אדם אחד שטען שיש בידו לפרוץ ולו גם פרט אחד מן המערכת.

באותם "ימי בראשית" הצהיר אחד מידידי בפני קבוצת עורכי דין ותיקים בתל אביב, כי אפשר להעמיד את התורה לבדיקה, כמו מקרה בבית משפט. אחד מהנוכחים, מהמפורסמים שבעורכי הדין בארץ ומהחילוניים ביותר שבהם, הרים את הכפפה ואמר: "משפט זה אני!" ונענה לאתגר.

הוא שכר סוללת חדרים בבית המלון הולילנד (ז"ל) שהיה בירושלים (במקום בו ניצבים כיום בניינים רבי קומות), לשלושה ימים, חמישי שישי ושבת. הוא הגיע עם אשתו ובתו, ומולו הועמדה סוללה של אישים וכותב שורות אלה היה אחד מהם. העבודה חולקה בין כולנו, היינו חמישה שהיו כל הימים כולל שבת, ונעזרנו באישים נוספים שבאו למלא קטע כזה או אחר בבניית הפאזל של ההוכחה. כל אחד מאיתנו היה ממונה על חלקים כאלה או אחרים במערכת.

מיועדנו הכריז אחרי שיחת הפתיחה: איני יודע כיצד כל טיעון שאתם טוענים יקדם אתכם אל מטרתכם, אך אתם נראים לי כאנשים רציניים ואם אתם טוענים טיעונים אלה, כנראה שזה יקדם אתכם, ולכן לא אקבל שום טיעון, אלא אם כן יוכח בצורה

למראה היופי הנאצל של דגם המשכן, זלגו עיניו של הגאון מפוניבז' דמעות, ובבת צחוקו המלבב הצטדק כאילו על התרגשותו בלחש: "הרי כהן אני"...

זה שהכרובים עומדים. הם צריכים לשבת'...
 "הייתי במבוכה, שאלתי מהיכן הוא לוקח את זה. הוא אמר: כתוב במקרא 'יושב הכרובים'... כששמעתי את ההסבר הזה נחה דעתי. הסברתי לו ש'יושב הכרובים' הוא כינוי להקב"ה. כשמע זאת, נד לעצמו ואמר: 'עליך לסלוח לי, יש לי ראש של גוי'...".
 לויין הראה לסופר 'דגלנו' קטע שפורסם באחד העיתונים הגדולים בארץ, המתאר בהתפעלות את דגם המשכן שבביתו, ובין השאר נכתב שם: "המצרים בנו בניינים גדולים ומפוארים, אבל הם הפכו לחורבות ולא נותרו מהם אלא קברים ומצבות. בונייהם המצרים אינם קיימים עוד, במקומם באו ערבים. במקום הבניה הסינית העתיקה באה כיום הבניה המוסלמית... בנייני יון ורומא אף הם הפכו לתלי שממה... והנה המשכן, זה העשוי לא אבן שיש או חמר כי אם יריעות אריגים ובדים - חי עד היום. גם אם אינו קיים, חי הוא בלב דורות שראו אותו על כל פרטיו ודקדוקיו... ואם בא היום מר משה לויין התל אביבי ובנה את תבניתו בדיוק כזה, הרי יכול היה לעשות זאת רק משום שאותו משכן היה חי עמוק בנפשו, והוא סתם יהודי מרבבות נושאי המשכן בלבם...".
 מר משה לויין נוטל מידי סופר 'דגלנו' את הגליון המצהיב ומקפלו בדקדקנות ובזהירות. "נתח של קידוש ה'", הוא אומר. "לא בכדי הבטיח לי הרב מפוניבז' עולם הבא..."

(מתוך כתבה במוסף שבת קודש, יתד נאמן, ויקהל פקודי תשמ"ז)

"ויעשו כל חכם לב בעשי המלאכה את המשכן" (שמות ל"ו, ח')
 בחודש כסליו שנת תשכ"ט ביקר הרב מפוניבז' זצ"ל בביתו של יהודי מתל אביב, מר משה לויין, שהציג בביתו דגם של המשכן וכליו שבנה בעמל ממושך במשך כחמש שנים.
 סופרו של כתב העת 'דגלנו' שיצא לאור באותה תקופה, אשר התלווה לרב מפוניבז' בביקורו שם, מספר: "למראה היופי הנאצל המתוכנן בדייקנות על פי המקרא ומפרשיו, זלגו עיניו של הגאון מפוניבז' שליט"א דמעות, ובבת צחוקו המלבב הצטדק כאילו על התרגשותו בלחש: 'הרי כהן אני'...".
 מר משה לויין סיפר לסופר 'דגלנו' על האלפים שבאו לשזוף את עיניהם בדגם המשכן, מתלמידי ישיבות ועד גדולי תורה, מילדים ועד ישישים, מורים שביקשו להיעזר בדגם כדי ללמד את פרשת המשכן לתלמידיהם, ועוד ועוד. ולהבדיל, הגיעו גם מלומדים גויים, כמרים, מהנדסים ואדריכלים. "המלומדים הללו היו מבליים שעות ארוכות ליד התבנית, חוקרים ומתבוננים, ולבסוף מודים כי אכן שלמות כזו טרם ראו", סיפר לויין, והוסיף את האנקדוטה הבאה:
 "היו שתי קבוצות של פרופסורים מארה"ב, כולם גויים, כל אחד מכהן באוניברסיטה אחרת בשטח המקרא. כולם גילו בקיאות יוצאת מן הכלל. במשך שעות חקרו את הדגם ולא מצאו פרט בלתי מדויק, אבל כשהגיעו אל הכרובים שעל ארון הברית, אמר אחד מהם, אדם כבן שבעים: 'עם הכל אני מסכים, רק לא עם

חוויה רוחנית יומית מדי יום אצלך במייל

'ניוזלטר' מלא וגדוש בתוכן תורני - הלכתי, אקטואלי ומרתק.
 עם סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...
 בהגשה מקצועית עם טעם של עוד... להצטרפות שלח מייל ל-

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

”אתה יודע מי היה הילד הזה? קראו לו דן סגל”

”אם הייתי מתעקש על בחינה רגילה, איזה הפסד גדול היה לכלל ישראל” - מעשה מיוחד שסיפר מרן הגרש”ז אויערבך זצ”ל | לרגל יומא דהילולא

זקני בחכמתו החל להרצות בפני הנבחן כמה מחידושיו על סוגיית המבחן. אט-אט הילד נפתח והחל להוסיף על הסוגיה הערות וחידושים משלו. ”כך יכולתי לראות כמה הוא מצוין וקיבלתי אותו לשיבה”, סיפר לי זקני, ומיד הוסיף: ”אתה יודע מי היה הילד הזה? קראו לו דן סגל...”

”דווקא התלמידים העדינים עדיים לגדולות ונצורות”, הוסיף. ”תאר לך, לולא הייתי מעריך את אצילותו ועדינותו ומתעקש על בחינה רגילה, איזה הפסד גדול היה זה לכלל-ישראל”.

לימים, כאשר בעל המעשה המשגיח הגר”ד סגל שליט”א בא ב’שבעה’ לנחם את בני המשפחה, סיפר: ”אתם יודעים איך רבנו בחן את התלמידים לשיבה בזמננו? הוא לא בחן, הוא פשוט דיבר איתנו בלימוד...” זקני עשה זאת בחכמה וברגישות, בהסתרה נפלאה, עד שהנבחן לא חלם כי זהו מעשה חריג שאינו בשגרה.

(המבשר תורני ויק”פ תשע”ה)

סיפר הגאון רבי יצחק לורנץ שליט”א נכדו של מרן הגרש”ז אויערבך זצ”ל: זקני זצ”ל הרבה לצטט את דברי הגמרא (נדרים פא) ”היזהרו בבני עניים שמהן תצא תורה”, וכה היה מסביר: ”אלו המגיעים עם ייחוס גבוה, לא תמיד רואים את תוצאות ההשקעה בהם. אנחנו כבר יודעים במי באמת כדאי להשקיע; בבני עניים, אלו שאינם מחזיקים מעצמם, להם יש הייחוס העצמי הגבוה ביותר”.

זקני זצ”ל סיפר על בקשה מפתיעה שהגיעה לפתחו מאיש חינוך בשכונת רחביה, שפנה אליו להמליץ על תלמידו, עדין נפש באופן מיוחד, המבקש להתקבל לשיבת ’קול תורה’. ”מה הבעיה?” השיב זקני, ”שיבוא למבחן”. אולם המחנך הסביר שהתלמיד כה עדין וביישן, עד שהוא משתק לגמרי בבחינות למרות בקיאותו בחומר הבחינה. ”בעיקרון”, השיב זקני, ”הישיבה לא מקבלת תלמיד ללא בחינה. אמור לבחור שיבוא לשיחה, ואדבר עמו בלימוד”.

האם אפשר לקבל תענית ’בלי נדר’?

משולחנו של הרה”ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט”א מורה הוראה ’נאות שמחה’ - מודיעין עילית

קבלת תענית ’בלי נדר’, שזה מכשול לרבים, וכן דעת הגר”ח קנייבסקי שליט”א, ובסידור ’עטרת ירושלים’ שהודפס ע”פ הוראותיו הושמטו המילים ”בלי נדר”.

וראיתי בשם החיד”א עצה למי שחושש שמא תהיה לו חולשה ויקשה עליו לצום, שיקבל תענית ויתנה שבאם יאמר פרק כ”ג בתהילים מזמור לדוד וגו’ יהיה מותר באכילה.

שאלה: כאשר מתענים תענית נדבה צריך לקבלה במנחה של היום הקודם. והנה בהרבה סידורים מופיע נוסח קבלת תענית ”בלי נדר”, והשאלה - האם אכן מועילה קבלת תענית ”בלי נדר”, או שמא עיקר דין הקבלה הוא שיתחייב בדבר, אבל אם אינו מחויב לא עלתה לו התענית.

תשובה: דעת הגר”י פישר זצ”ל שזה לא נחשב קבלת תענית, ובספרו ’אבן ישראל’ נדפס מכתב ששלח למדפיסים בסידור

להפתעתו נעמד רבנו מכיסאו וניגש אל הדלת, נעלה במפתח, ואחר שזוידא כי איש לא ייכנס פנימה, הצביע על ערימת ה'פדיונות' שהצטברה על השולחן ואמר לו בלחישה - "גרוף הכל אל אמתחתך"

ליומא דהילולא של האדמו"ר בעל 'ישועות משה' מוויז'ניץ זצ"ל

החיים הופרה. איככה אוכל לתאר את אותה אהבת-אומן שחשתי, את החמימות המעודדת, כאשר לפניי החג נכנסתי אל הקודש עם קוויטעל כדרכי, ובמבטו הרחימאי שולף הרבי סכום של 800 ל"י ותוחבו לידיי הרוטט. 'ודאי תשמח זוגתך כאשר תקנה לה מלבוש חדש לחג', אמר לי ברוך, וזיו איקוניו מאירים לעברי. התחושה המכובדת שצירף לנתינתו כחשיבה משותפת לטובת בני הבית, חיפתה על תחושת אי הנעימות ונסכה בי עוז ותעצומות."

ואם ברגישות הדקיקה לנפש הזולת עסקינן, הנה ציטוט מתוך הספר 'הליכות ישועות משה' המביא מעשה מכלי ראשון בזה הלשון: "שמעתי מבעל המעשה, אברך שאינו נמנה על חסידי ויז'ניץ וחמיו היה תלמידו של הרבי משכבר הימים, וכה סיפר: 'חותני נחלה רח"ל בשיתוק בחלק מגופו, וכמובן שהיה מאוד שבור ומדוכדך מכך. כשנכנסנו אל הרבי זי"ע, וחותני התמרמר וביכה על מצבו, נענה הרבי ואמר לו: 'איהר וועט נאך אריין קומען גייענדיג אין בית המדרש' - עוד תיכנס לביהמ"ד ברגליך. חותני כמובן נתמלא שמחה לשמוע דיבורים מפורשים היוצאים מפה הרבי, אך אני ביודעי את מצבו הקשה אמרתי לעצמי שאשאל את הרבי לפשרן של דברים, כאשר על פי דרכי הרפואה אין מוצא והמצב הולך ומחמיר ה'."

"הצעתי את מחשבתי לפני הרבי, והוא השיב לי תשובה שבתוכה טמון הרבה. וכה אמר לי: 'יודע אני את מצבו של חותנך שיחיה, אך אמרתי לנפשי: וכי לא כדאי לשמחו ולעודדו, ואף רק לשעה קלה, בזמן שנותר לו לחיות?... אלא מה, יאמרו בחוץ שהוויזניצער רבי אינו דובר אמת... מה לי אם יאמרו כן, אם יש בידיי להחיות יהודי ולשמחו לשעה קלה זו'..."

(מתוך מאמרו של הרב מנחם מענדיל רוזנבוים, 'המבשר תורני' כי תשא תשע"ג)

"הנך חס על כספי?" תהה פעם הרבי ה'ישועות משה' מוויז'ניץ זי"ע בפני בחור שמונה על ידו לקנות פירות ומזונות לבחורים חלושי מזג. "דע לך שכסף אינו נחשב אצלי מאומה" - התווה לו בתנועת ביטול.

סיפורי מעשי הצדקה הרשומים על שמו של הרבי זצ"ל הנם בקנה מידה בלתי מוכר לחלוטין. בימים בהם טרם הוקמו קרנות הצדקה המבורכות, היה הוא נחלץ חושים בעוז לעמוד לישע נשברי לב ונכאי רוח באופן מבהיל על הרעיון.

איש קשה יום בא אל הקודש והשיח את מר לבו. חובותיו גואים, הנושים אינם נותנים מנוח ובבית אין לחם לפי הטף. להפתעתו נעמד רבנו מכיסאו וניגש אל הדלת, הצמידה אל האסקופה וסובב את המנעול אחת ושתיים, ואחר שזוידא כי איש לא ייכנס פנימה, לחש לו: "גרוף נא הכל אל אמתחתך", בהצביעו על ערימת ה'פדיונות' שהצטברה על השולחן. לא פעם ולא פעמיים אירע כזאת. הערימה התופחת של ה'פדיון נפש' נמצאה רבות כשהיא מרוקנת כליל בתום קבלת הקהל.

"גש נא אל חדרי אחר הקוויטלעך", הזמין פעם הרבי את אחד העסקנים. "היזהר ואל תגלה לאיש", התרה בו נמרצות בבואו. על השולחן העתיק ניצבו חפיסות חפיסות 'ירוקים', והרבי הורה לו לספור. העסקן הנפעם החל במלאכה בעוד הרבי יושב ועוקב אחריו בעיניים רחימאיות. עשרת אלפים, עשרים אלף, שלושים, מאה אלף, מאתיים... הלה כבר פלבל בעיניו בסחרור, והרבי ממתין בסבלנות עד תום. 400 אלף דולר נספרו שם טבין ותקילין. "יד לפה", שינן לו הרבי אזהרתו. "לך נא אל פלוני בסודיות גמורה והעבר לו את הסכום, כך ייחלץ מן הסבך שנקלע אליו בטרם יתיחשף מצוקתו לציבור."

מספר אברך בשנות הבינה: "תקופה קשה חלפה על משפחתנו, התמודדנו עם הוצאות מעיקות בלתי צפויות ושגרת

קבל את גיליון 'לקראת שבת' ישירות למייל
שלח מייל: dirshu@dirshu.co.il

להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **מאיר שפרוך** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/2

הרב **אליהו אורנשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/1

הרב **אפרים סגל** שליט"א
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 1/3/2

הרב **אריה זילברשטיין** שליט"א
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

הרב **יוסף ברגר** שליט"א
ווארט עם סיפור בראי הפרשה

שלוחה 7

הרב **מרדכי שלמה פריינד** שליט"א
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 1/3/1

הרב **שלמה לוינשטיין** שליט"א
הרצאות ושיעורים מיוחדים על פורים

שלוחה 7/2

הרב **אהרן טוסיג** שליט"א
הרצאות ושיעורים מיוחדים על פורים

שלוחה 7/1

הרב **אברהם פוקס** שליט"א
הפוחת בכל יום - המייל היומי של דרשו

שלוחה 3

הר' **שלום יכנס ואברהם פוקס** שליט"א
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע

שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

משגיח בישיבה קטנה נשאל על בחור שרק בחצי השנה האחרונה שיפר את מעשיו - כיצד יענה?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

ובין בדברים שהרבה אנשים אינם נזהרים בזה, שהגנות אינה גדולה כל כך - כגון לספר שפלוני שאינו רוצה ללמוד, או שדבר מסוים שפלוני סיפר הוא שקר, או שהוא חס על ממונו ואינו מכבד שבת כראוי, ואפילו מלתא דרבנן בעלמא שאמרו שאין ראוי לעשות דבר זה לכתחילה.

בביאורים ומוספים כותבים בעניין זה, שלספר על פלוני שהוא קובע עיתים לתורה רק שעה או שעתיים ביום, יש שהביאו (שו"ת לחפץ בחיים) מדברי ה'חפץ חיים' לקמן (כלל ה סעיף ו) שכתב, שכלל פשוט הוא בענין לשון הרע שתלוי הדבר לפי האיש שמדבר עליו, שאם אומר על איש שמספיקה לו פרנסתו ברווח שלומד ג' או ד' שעות ביום, הוא גנאי גדול עבורו [שהרי יכול להשקיע יותר בלימוד התורה], ואם אומר כן על בעל הבית הטרוד מאד בפרנסתו, הרי הוא שבח גדול עבורו [שאף שטרוד כ"כ להשיג פרנסתו ומחיתו, מוצא כמה שעות לקביעת עיתים לתורה], וכן לומר על ת"ח גדול שמתבטל זמן מה, הוא גנאי גדול, וכל אחד לפי דרגתו.

בסדר הלימוד היומי ב'חפץ חיים' מתחילים היום את כלל ד' מהלכות לשון הרע. בין ההלכות שבסעיפים הראשונים אנו למדים, כי אדם שעבר עבירה שבין אדם למקום [ולעניין עבירות שבין אדם לחברו יפרט ה'חפץ חיים' בהמשך], והיה זה מקרוב ממש, שוודאי לא עשה תשובה, גם כן אסור לספר זאת עליו, אם לא על פי הפרטים שיתבארו בהמשך, ועל אחת כמה וכמה כאשר עכשיו האדם נוהג כשורה, שבוודאי אין לגנותו על מעשיו הקודמים כמו שכתב לעיל. ובהגהות 'באר מים חיים' מביא ה'חפץ חיים' משו"ת חוות יאיר, שאפילו לא ראינוהו שעשה תשובה, מכל מקום כיון שעבר זמן רב ולא ראינו בו שמץ פסול, בכלל בעל תשובה הוא.

בביאורים ומוספים מביאים בזה נידון מעניין - משגיח בישיבה קטנה שנשאל על בחור ששנתיים וחצי לא התנהג כראוי, ורק בחצי השנה האחרונה שיפר את מעשיו: דעת הגרי"ש אלישיב שאסור לו לספר על התקופה הראשונה, כיון שהשתפר וחזר בתשובה.

עוד כותב ה'חפץ חיים', כי האיסור לספר על עבירות שפלוני עשה, הוא בין אם מדובר בעשה גמורה דאורייתא, שזה ודאי גנאי,